

U Z A S A D N I E N I E

I. POTRZEBA I CEL REGULACJI

Na podstawie obowiązujących przepisów pracodawca może żądać informacji o niekaralności od osób ubiegających się o zatrudnienie tylko wówczas, gdy wymóg niekaralności wynika z odrębnych przepisów. Informacje o niekaralności pracownika mają istotne znaczenie dla firm działających na rynku finansowym.

Biorąc pod uwagę skalę ryzyk wiążących się z działalnością tych podmiotów dla stabilności systemu finansowego oraz interesów szerokiej rzeszy uczestników rynku (w tym konsumentów) wydaje się niezbędnym, aby pracodawcy sektora finansowego byli uprawnieni do badania niekaralności kandydatów ubiegających się o zatrudnienie w tych podmiotach, w szczególności na stanowiskach związanych z zarządzaniem mieniem pracodawcy lub osób trzecich, dostępem do informacji prawnie chronionych lub wymagających podejmowania decyzji obarczonych wysokim ryzykiem. Również w podmiotach działających na rzecz podmiotów sektora finansowego (takich jak outsourcerzy, agenci), nie ma możliwości weryfikacji kandydatów do pracy pod względem niekaralności, co czyni te podmioty mniej konkurencyjnymi na rynku międzynarodowym i może utrudniać pozyskanie nowych klientów.

Wobec powyższego w projekcie zaproponowano uregulowanie zasad weryfikacji informacji dotyczących niekaralności kandydata ubiegającego się o zatrudnienie w podmiotach sektora finansowego. Pracodawca, będący podmiotem sektora finansowego będzie miał prawo żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie podania informacji w zakresie skazania prawomocnym wyrokiem za określone przestępstwa. Co do zasady informacje o niekaralności będą udostępniane przez kandydata do pracy w formie oświadczenia. Jednocześnie, proponuje się wprowadzenie normy, zgodnie z którą, na żądanie pracodawcy kandydat do pracy będzie zobowiązany złożyć zaświadczenia o niekaralności z KRK. Niezłożenie oświadczenia bądź zaświadczenia może stanowić przyczynę nienawiązania stosunku pracy lub niezawarcia

umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej lub innej umowy o podobnym charakterze.

Określając katalog przestępstw, proponuje się uwzględnić oprócz sklasyfikowanych w Kodeksie Karnym przestępstw przeciwko dokumentom, mieniu, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, również przepisy karne ustaw sektorowych regulujących wykonywanie działalności przez podmioty sektora finansowego.

W związku z wykonywaniem szeregu usług istotnych z punktu widzenia ryzyka operacyjnego przez podmioty zewnętrzne na rzecz podmiotów sektora finansowego proponuje się, aby uprawnienie w zakresie żądania informacji dotyczących niekaralności kandydata do pracy, przysługiwało również takim podmiotom zewnętrznym.

W celu zapewnienia przejrzystości przepisów proponuje się jednoznacznie określić zakres podmiotowy ustawy poprzez ustalenie zamkniętego katalogu podmiotów sektora finansowego oraz podmiotów świadczących usługi na rzecz podmiotów sektora finansowego, którzy uzyskają uprawnienie do weryfikacji kandydatów ubiegających się o zatrudnienie.

Projektowana zmiana ma na celu umożliwienie podmiotom sektora finansowego prowadzenie bardziej rozważnej polityki kadrowej, co w związku ze szczególnym charakterem tego sektora przejawiającym się w doniosłym wpływie na interesy zarówno jednostkowe, jak i stabilność polskiej gospodarki, niewątpliwie leży w interesie społecznym. Możliwość zażądania informacji pozwoli na ocenę wiarygodności kandydata do pracy i przyczyni się do zapobieżenia zatrudnianiu osób, które mogą stanowić potencjalne źródło nadużyć, co w konsekwencji powinno skutkować zwiększeniem bezpieczeństwa usługobiorców otrzymujących usługi od podmiotów sektora finansowego. W tej grupie znajdują się nie tylko klienci banków, firm inwestycyjnych i zakładów ubezpieczeń, ale także podmioty korzystające z centrów usług wspólnych. Polska w okresie kilku ostatnich lat stała się jednym z głównych krajów, w których powstają takie centra. Ich pracownicy w ramach świadczenia pracy mają zwykle dostęp do znajdujących się w systemach informatycznych, informacji o majątku usługobiorców, a często mogą również dokonywać operacji związanych z tym majątkiem (dokonywanie przelewów pieniężnych, przesunięć w majątku obrotowym, operacji

na rachunkach bankowych itp.). Pracownicy centrów usług wspólnych dla grup składających się z banków, firm inwestycyjnych lub zakładów ubezpieczeń mogą dokonywać operacji na aktywach klientów tych podmiotów. Wobec powyższego należy przypuszczać, że proponowana zmiana przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności Polski jako miejsca lokowania centrów usług wspólnych, co może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia.

Podkreślić należy, że projektowana regulacja nie pozwala na obciążenie osób ubiegających się o zatrudnienie kosztami uzyskania zaświadczenia o niekaralności. Do zwrotu osobie ubiegającej się o zatrudnienie równowartości opłaty za wydanie zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego będzie obowiązany pracodawca na żądanie którego wystąpiono o informację z Krajowego Rejestru Karnego.

Projektodawca nie zdecydował się na wprowadzenie katalogu określonych stanowisk pracy, przy rekrutacji na które dopuszczalne byłoby żądanie podania informacji w zakresie karalności pozostawiając przedmiotową kwestię racjonalnej ocenie pracodawców. W ocenie projektodawcy bowiem, stworzenie takiego pełnego katalogu jest niemożliwe ze względu na różnorodność podmiotów sektora finansowego, wielość modeli organizacji wewnętrznej oraz potrzebę zachowania elastyczności proponowanej regulacji.

II. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI PROJEKTOWANYCH REGULACJI Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

III. INFORMACJA DOTYCZĄCA PRZEDSTAWIENIA PROJEKTU WŁAŚCIWYM ORGANOM I INSTYTUCJOM UNII EUROPEJSKIEJ

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

IV. OCENA, CZY PROJEKT USTAWY BĘDZIE PODLEGAŁ NOTYFIKACJI ZGODNIE Z PRZEPISAMI DOTYCZĄCYMI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU NOTYFIKACJI NORM I AKTÓW PRAWNYCH

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

V. ZGŁOSZENIA LOBBINGOWE

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) w związku z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), projekt ustawy z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów oraz konsultacji publicznych zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacji.

VI. OCENA WPŁYWU PROJEKTU NA DZIAŁALNOŚĆ MIKRO-, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

Projekt przyznaje przedsiębiorcom będącym podmiotami sektora finansowego lub podmiotami świadczącymi usługi na rzecz podmiotów sektora finansowego - prawo skorzystania z możliwości weryfikacji pod względem niekaralności kandydata ubiegającego się o zatrudnienie. Uprawnienie będzie miało charakter fakultatywny. W przypadku podmiotów wykonujących czynności na rzecz podmiotów sektora finansowego badanie niekaralności będzie dotyczyło również osób zatrudnionych.

Pracodawca będzie miał prawo żądać oświadczenia o niekaralności od kandydata oraz informacji z Krajowego Rejestru Karnego. W przypadku skorzystania z tego uprawnienia, pracodawca będzie ponosił koszt zaświadczenia z KRK.

Przewiduje się, że zmiana będzie oddziaływała korzystnie na sytuację mikro-, małych i średnich przedsiębiorców poprzez ograniczenie ryzyka operacyjnego w ich działalności oraz poprawę bezpieczeństwa, a przez to poprawę atrakcyjności usług świadczonych przez takie podmioty.

VII. TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie w dniu 1 stycznia 2018 r.